

Asbestbetingede sygdomme

Forældremøde Københavns Kommune

6. oktober 2022

Jane Frølund Thomsen, cheflæge

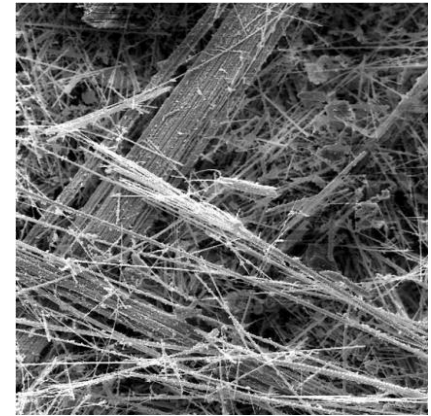
Arbejds- og Miljømedicinsk Afdeling, Bispebjerg hospital

Dagsorden

- Asbest, hvad er det?
- Asbest i Danmark
- Asbestrelateret sygdom og risikovurdering

Hvad er asbest?

- En gruppe af naturligt forekommende mineraler, der er i fiberbundter (forskellige typer: blå, hvid og brun).
- Ekstremt tynde og lange fibre der spaltes på langs.
- Asbestfibre er bøjelige og meget stærke.
- Ildfast og varmeisolerende materiale.

Hvor er asbest hyppigt anvendt?

- Isoleringmateriale, fx kiselgur med asbest (rør, kedler og varmvandsbeholdere)
- Asbestholdige plader, også indendørs (fx Asbestolux)
- Asbestcement, fx i eternittag
- Asbest i bremsebelægninger

Asbest i Danmark og lovgivning

- 1960** Asbest påvises som årsag til lungehindekræft
- 1972** Forbud mod asbest eller asbestholdige produkter til termisk-, støj- og fugtisolering
- 1980** Forbud mod at bruge asbest, bortset fra fx visse asbestcement-produkter
- 1986** Forbuddet yderligere skærpet

Det er fortsat tilladt at have asbestholdigt materiale i f.eks. bygninger og tog, indtil materialet er udtjent eller bortskaffet.

Asbestholdigt materiale må ikke genbruges.

Typisk udsættelse for asbest, luftmålinger

Op til 100 fibre/cm³

25 fibre/cm³

15 fibre/cm³

5 fibre/cm³

1 fiber/cm³

0,003 fibre/cm³

0,005 fibre/cm³

0,0007 fibre/cm³

0,0002 fibre/cm³

Dansk Eternitfabrik i 1957

Af-isolering af damprør på skibe

Savning med maskine i asbestcement

Opsætning af asbestcementplader

Slibning af bremsebelægning

Gældende grænseværdi for asbest i arbejdsmiljøet (fra december 2021)

Passagerafd. i svenske tog med asbest

Bygninger med asbest

Udendørs i byområder i USA + Sverige

Generelt om asbestrelaterede sygdomme

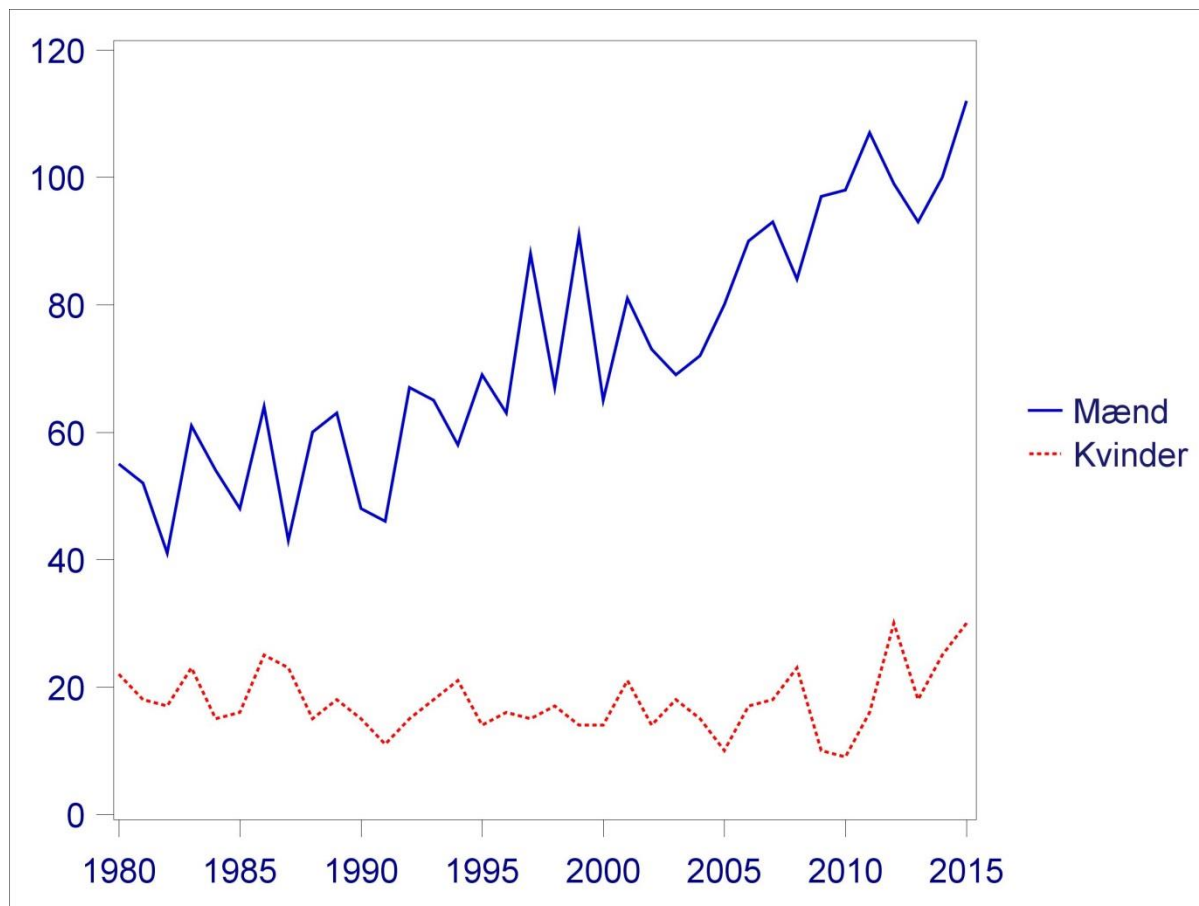
Ca. 150.000 mennesker i Danmark har arbejdet med asbest.

Langt de fleste, der har arbejdet med asbest, bliver aldrig syge af det.

Der går mange år fra man har arbejdet med asbest til sygdommene viser sig (ofte 30-40 år).

Det er ikke muligt at tage test eller lignende for at udelukke senere sygdom.

Nye tilfælde af lungehindekræft per år i perioden 1980 til 2015

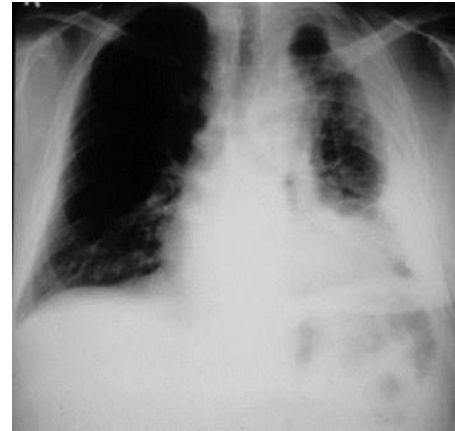

Moderat eksponering - Kræft i lungehinden (mesotheliom)

SJÆLDEN - Ca. 100-130 nye tilfælde om året i Danmark.

Asbest er eneste kendte årsag, men man kan ikke altid identificere asbestudsættelse.

Tobaksrygning menes ikke at have betydning.

Risiko for lungehindekræft ved miljømæssig udsættelse

- Børn fra skoler tæt på Eternitfabrikken, Ålborg
 - 11 tilfælde blandt 12.111 børn i løbet af 47 år
 - ~ 0,9 tilfælde / 1000 børn
 - ~ 0,2 tilfælde / 250 børn
- Børn fra en tilfældig udvalgt gruppe af danskere
 - 22 tilfælde blandt 108.987 børn i løbet af 47 år
 - ~ 0,2 tilfælde / 1000 børn
 - ~ 0,05 tilfælde / 250 børn

Reference: Dalsgaard et al. Environmental asbestos exposure in childhood and risk of mesothelioma later in life: a long-term follow-up register-based study. 2019. OEM online.

Kan samme risiko forventes?

- Nej
- Meget kort periode (4 mdr. vs. 7-9 år)
- Børnene boede typisk i samme område
- Forventet lavere koncentrationer i luften

Konklusion 1

- Asbest er et kendt farligt stof
- Ved al omgang med asbest skal retningslinjer i Asbestbekendtgørelsen følges, så forurening af omgivelser undgås helt
- Asbest kan medføre lungehindekræft, også ved små udsættelser

Konklusion 2

- MEN
 - Lungehindekræft er ekstremt sjælden - også hos erhvervsmæssigt asbestudsatte
 - Udsættelsen på legepladsen har været meget beskeden – også selvom der eventuelt har været læk i flere omgange
 - Vurderet på basis af undersøgelser af ”miljøudsatte” børn forventes betydeligt under 0,2 tilfælde på 50 år og snarere på niveau med baggrundsrisikoen på forventet 0,05 tilfælde

